

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BASHKIA SHKODËR
KRYETAR

Nr. 11185 Prot

Shkodër, më 24.6 2019

KALLËZIM PENAL

Kallzuesi : Znj. Voltana Ademi në cilësinë e Kryetares së Bashkisë Shkodër

Kundër : Drejtorisë së Policisë Vendore Shkodër

Objekti :

1. Proçedimin penal të Ministrit të Brendshëm dhe të punonjësve të Policisë së Shtetit, për kryerjen e veprës penale "Shpërdorimi i detyrës" parashikuar nga neni 248 i Kodit Penal.
2. Marrjen e masës së sigurimit personal ndaj të Kallëzuarve "Të pezullimit të ushtrimit të detyrës publike", të parashikuar nga neni 242 i K.Pr.Penale.

Baza Ligjore e Kallëzimit : Nenet 280 dhe 281 të K.Pr.Penale dhe neni 248 i Kodit Penal.

Drejtuar : Prokurorisë Rrethit Gjyqësor Shkodër.

Drejtuesit të Prokurorisë

Unë Voltana Ademi, në cilësinë e Kryetares së Bashkisë Shkodër i drejtohem organit të Prokurorisë, Shkodër për të denoncuar veprimet e kundraligjshme dhe kriminale, që përbëjnë vepër penale, të cilat janë kryer nga punonjës të Policisë së Shtetit dhe punonjës të Drejtorisë së Policisë Vendore Shkodër, në lidhje me ngjarjet e ndodhura në Sheshin "Nënë Tereza" në datën 20.Qershor.2019, në orën 19.00 pasdreke dhe në vazhdim.

I. Parashtrimi i rrethanave objekt kallëzimi

Në cilësinë e Kryetares së bashkisë Shkodër së bashku me qytetarët e Shkodrës po bënim manifestim paqësor, në mbrojtje të të drejtave dhe lirive themelore Kushtetuese, mbrojtjen e drejtës së votës, e cila është parimi kryesor në zbatim të Kushtetutës. Manifestimi ishte paqësor dhe konform dispozitave ligjore në fuqi.

Nga ana e punonjësve të Policisë së Shtetit dhe punonjësve të Drejtorisë së Policisë Vëndore Shkodër, është hedhur masivisht gazi me lëndë helmuese mbi qytetaret të cilët po manifestonin paqësisht në qytetin e tyre, situatë e cila është pasqyruar direkt live në mediat Lokale dhe Kombëtare .

Pamjet filmike provojnë qartazi se efektivë të Policisë së Shtetit, dhe drejtues të saj si dhe efektivë në nivel zbatues, dhe me dyshimin e arsyeshëm për urdhër të paligjshëm të Ministrit të Brendshëm, me anë të veprimeve të tyre kanë konsumuar elementë të veprës penale të "shpërdorimit të detyrës" parashikuar nga neni 248 i K.Penal.

II. Arsyetimi ligjor

Përdorimi i armëve për përhapjen e gazrave irrituese, helmuese është kryer duke cenuar nenin 47 të Kushtetutës, nenet 5, 17, 85, 86, 102 dhe 133 të ligjit nr. 108/2014 "Për Policinë e Shtetit" i ndryshuar, nenet 106, 107, 108, 109, 110 dhe 111 të VKM Nr. 750, datë 16.9.2015 "Për miratimin e rregullores së Policisë së Shtetit".

Ligji 74/2014 "Për armët", në pikën 1 të nenin 3 të tij parashikon se *"Armë" konsiderohet çdo mjet ose vegël e përgatitur me qëllim që, nën presionin e gazrave, të cilat shkaktohen gjatë djegies së lëndëve shpërthyes, elektricitetit, gazrave, të hedhë predha në formë plumbi, grumbulli prej saçmash, gazi, lëngu, shigjete që shkaktojnë dëm fizik a psikologjik*. Në pikën 12 të po të njëjtit nen parashikohet se *"Armë për përdorim të mjeteve të ndryshme" janë të gjitha llojet e pushkëve, pistoletave, revolverëve apo mjeteve të tjera të cilat, nën shtypjen e barutit ose të gazrave, përhapin në një drejtim gaz ngacmues që ka ndikim në shëndetin e njeriut*.

Neni 47 i Kushtetutës parashikon se *"1. Liria e tubimeve paqësore dhe pa armë, si dhe e pjesëmarrjes në to është e garantuar. 2. Tubimet paqësore në shesh dhe në vendet e kalimit publik bëhen sipas procedurave të parashikuara me ligj"*. Në kushtet kur tubimi ka qenë në përputhje të plotë me ligjin nr. 8773, datë 23.4.2001 "Për tubimet" dhe detyrimi i shtetit në bazë të pikës 1 të nenit 47 të Kushtetutës është që t'i garantojë këto tubime dhe jo të përdorë armë për shpërndarjen e tyre siç ka ndodhur në tubimin e datës 20.06.2019, kemi një sërë veprimesh aktive të Policisë së Shtetit që klasifikohen si shpërdorim detyrës. Më konkretisht, nenet 5, 17, 85, 86, 102 dhe 133 të ligjit nr. 108/2014 "Për Policinë e Shtetit" i ndryshuar, parashikojnë se:

"Neni 5

Parimet e veprimtarisë

Parimet bazë, në bazë të të cilave udhëhiqet Policia e Shtetit në veprimtarinë e saj, janë:

- a) ligjshmëria;*
- b) mosdiskriminimi;*
- c) respektimi i të drejtave dhe lirive themelore të njeriut;*
- ç) proporcionaliteti;*
- d) pavarësia operationale;*

dh) paanshmëria politike;

e) integriteti, merita dhe profesionalizmi;

Eshte shkelur te pakten pika ç e ketij neni, *proporcionaliteti* . Nga te gjitha pamjet filmike dhe deshmite na rezulton se, si perdorimi i gazrave irrituese, helmuese me perqendrim teper te larte dhe vete nderhyrja e forcave te policise jane disporporcion te larte me qendrimin e protestuesve. Protestuesit jane sulmuar pa shkak me keto mjete dhe metoda nga policia pa bere sulme te qenesishme ndaj forcave te policise.

Neni 17

Detyrat

1. Detyrat e Policisë së Shtetit janë:

a) *mbroja jetën, shëndetin, pronën publike dhe private;*

...

Neni 85

Detyrimi për respektimin e ligjit dhe formimin profesional

1. Punonjësi i policisë detyrohet të respektojë Kushtetutën, legjislacionin në fuqi, si dhe të mbrojë të drejtat e liritë e njeriut.

2. Punonjësi i policisë mban përgjegjësi individuale për ligjshmërinë e çdo veprimi apo mosveprimi të tij gjatë ushtrimit të detyrës.

3. Punonjësi i policisë kryen me profesionalizëm, paanësi, pa diskriminim dhe në përputhje me ligjin detyrat e tij.

...

Nga pershkrimi mesiperm rezulton se policia e shtetit nuk ka treguar kurrfare profesionalizmi duke shkelur ligjin , kushtetuten, te drejtat e njeriut dhe per kete duhet te mbajne pergjegjasi individuale drejtuesit e policise deri dhe vete ministri i brendshem.

Neni 86

Detyrimi për të zbatuar urdhrin

1. Punonjësi i policisë ka detyrimin të zbatojë të gjithë urdhrat e ligjshëm që jepen nga një punonjës më i lartë në funksion ose në gradë.

2. Punonjësi i policisë, nëse ka arsye të dyshojë se urdhri i dhënë është i paligjshëm, ai menjëherë ia bën të ditur eprorit dhe, kur është e mundur, kërkon me shkrim që urdhri të jepet me shkrim. Në çdo rast, kur ka kërkesë verbale apo me shkresë për dhënien e urdhrin me shkrim, eprori është i detyruar të procedojë sipas kërkesës me shkrim.

3. Në rastet kur moszbatimi i urdhrin deri në dhënien e tij me shkrim, sipas pikës 2, të ketij neni, rrezikon jetën e një personi tjetër, punonjësi i policisë duhet të zbatojë urdhrin.

4. Kur një punonjës policie, edhe pas zbatimit të procedurave të përcaktuara në këtë nen, vazhdon të ketë arsye për të dyshuar se urdhri është i paligjshëm, ai kryen veprimet e mëposhtme:

a) kundërshton urdhrin, me përjashtim të rasteve të parashikuara në pikën 3, të këtij neni;

K) vë menjëherë në dijeni punonjësën e policisë, i cili është drejtpërdrejt në një funksion më të lartë sesa eprori që ka dhënë urdhrin, si dhe për masat e marra prej tij në zbatim të këtij neni.

5. Procedurat e dhënies, transmetimit dhe administritimit të urdhrit përcaktohen në Rregulloren e Policisë.

I kerkojme prokurorise qe te hetoje se cfare urdherash jane dhene qe para dates 20 qershor 2019 ne lidhje me protesten e kesaj date dhe veqanerisht urdherat e kesaj date ne lidhje me perdorimin e gazit irritues/helmues nga ana e policise per shperndarjen e protestueve. Kjo do te ndante pergjegjsine ligjore individuale te gjithsecilit ne kete shkelje te rende ligjore komform kesaj pike ligjore.

Neni 102

Proporcionaliteti dhe ndërprerja e masave

1. Masa për të shmangur rrezikun duhet të jetë në proporcion me shkallën e rrezikshmërisë, të drejtat dhe interesat që vihen në rrezik dhe/ose cenohen, si dhe nuk duhet të përbëjë kapërcim të kufijve të nevojës për situatën e paraqitur.

2. Masa mbetet e përshtatshme edhe nëse e ul rrezikun ose e pakëson atë përkohësisht. Nëse masa është e pafektshme, atëherë mund të zgjidhet një masë tjetër proporcionale me ndikim më të madh.

3. Zbatimi i mëtejshëm i çdo mase të ndërmarre ndërpritet menjëherë kur shkak i saj nuk ekziston më.

Gazrat irritues te perdorur nga policia per shperndarjen e protestuesve ishin te nje sasive teper te larte dhe te panevojshme per ate moment proteste perpara parlamentit. Por perdorimi i tyre ne zone te banuar me dhjetra pallate banimi e qindra apartamente ku ka femije te vegjel dhe te moshuar te semure, te pakten perben rrezik per shendetin dhe deri edhe per jeten. Pa folur per bizneset e panumerta qe shtrihen ne tere zonen.

Neni 133

Përdorimi i forcës

1. Punonjësi i policisë përdor forcën për të përmbushur detyrën vetëm kur kjo është e nevojshme dhe vetëm nëse të gjitha masat e tjera janë të pasuksesshme apo të pamundura.

2. Punonjësi i policisë përdor forcën në përputhje me parimin e proporcionalitetit.

3. Punonjësi i policisë përzgjedh nivelin e nevojshëm të forcës ndërmjet mundësive të përshkallëzuara, që, ndër të tjera, përfshijnë bindje me fjalë, shtrëngim fizik, mjete goditëse, mjete me lëndë paralizuese, mjete me goditje elektrike, qen policie dhe armë zjarri.

4. Te dëmtuarit i jepet ndihmë, ku përfshihet edhe ajo mjekësore, pas përdorimit të forcës, në rast se kjo është e nevojshme dhe e mundur.

5. Punonjësi i policisë duhet të paralajmërojë se do të përdorë forcën para përdorimit të saj. Ky paralajmërim mund të mos kryhet nëse rrethanat nuk e lejojnë, veçanërisht kur përdorimi i menjëhershëm i forcës është i nevojshëm për të parandaluar një rrezik real dhe të castit.

6. Grupe personash paralajmërohen sa më shpejt të jetë e mundur se do të përdoret forcë ose forma e forcës së përdorur do të ndryshohet, në mënyrë që pjesëmarrësit të lejohen të largohen”.

Po të vihet re, janë pikërisht të gjithë këto nene në legjislacionin bazë për Policinë e Shtetit që detyrojnë efektivët e policisë për të ndërmarrë një sërë veprimesh që të jenë në proporcionalitet me shkallën e rrezikut dhe jo të përdorin forcën dhe armët në kundërshtim me nenet 102 dhe 133 të sipërcituar.

Në po të njëjtën mënyrë fryma e ligjit është zbërthyer edhe në Rregulloren e Policisë së Shtetit të miratuar me VKM Nr. 750, datë 16.9.2015 “Për miratimin e rregullores së Policisë së Shtetit”, më konkretisht nënenet 106, 107, 108, 109, 110 dhe 111 ku parashikohet se:

“Neni 106

Ligjshmëria

1. Policia duhet të zbatojë dhe të verifikojë ligjshmërinë e gjithë veprimeve të planifikuara të saj. Në respekt të mbrojtjes së jetës, pronës, lirive dhe të drejtave të individit, punonjësi i Policisë zbaton ligjin në çdo rast të ndërhyrjeve dhe veprimeve të tij.

2. Prezumimi i pafajësisë udhëheq veprimtarinë e punonjësit të Policisë edhe ndaj personave objekt hetimi, me qëllim që ata të ushtrojnë të drejtat e tyre të plota, sipas kushteve të përcaktuara në ligj. Sipas këtij parimi, ligji është mbi të gjithë dhe mbi gjithçka.

Neni 107

Përgjegjshmëria

Në themel të punës dhe veprimtarisë së tij, punonjësi i Policisë mbështetet mbi parimin e përgjegjshmërisë dhe llogaridhënies ndaj publikut. Punonjësi i Policisë mban përgjegjësi për veprimet apo mosveprimet e tij, të cilat shkojnë ndesh me zbatimin e ligjit.

Neni 108

Mbrojtja e interesave publike dhe të individit

1. Punonjësi i Policisë, në ushtrimin e funksioneve mbron në çdo rast interesin publik, si dhe të drejtat dhe interesat kushtetuese dhe ligjore të individit.

2. Punonjësi i Policisë nuk kryen, nxit apo toleron asnjë akt torture, trajtim çnjerëzor ose poshtërues në çfarëdo lloji rrethane.

Neni 109

Barazia dhe mosdiskriminimi

1. Punonjësi i Policisë përmbush detyrat në përputhje me të drejtat themelore të individit. Ai udhëhiqet nga parimi i barazisë, lirisë së mendimit, të shprehjes, të besimit, të grumbullimit paqësor, lëvizjes së lirë dhe të drejtës mbi pronën.

2. Punonjësi i Policisë nuk privilegjon apo diskriminon asnjë për shkak të përkatësisë etnike, racore, gjinore, gjuhësore, politike apo çdo bindjeje tjetër, gjendjes ekonomike, sociale, orientimit seksual apo rrethane tjetër personale.

Neni 110

Proporcionaliteti i përdorimit të forcës

1. Punonjësi i Policisë përdor forcën vetëm kur është në mënyrë të arsyeshme e nevojshme dhe vetëm në masën që kërkohet për të arritur një synim të ligjshëm.

2. Punonjësi i Policisë, në çdo rast e përdor forcën pa cenuar thelbin e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut dhe përdor gjithmonë mjete të përshtatshme në proporcion me rrezikun dhe qëllimet që synohen të arrihen.

3. Punonjësi i Policisë është përgjegjës individualisht për ushtrimin e forcës dhe jep llogari para ligjit.

Neni 111

Paanshmëria

1. Punonjësi i Policisë trajton të gjithë subjektet në mënyrë të ndershme, të drejtë e të paanshme, si dhe shmang konfliktin e interesit që do të cenonte drejtësinë dhe paanësinë.

2. Punonjësi i Policisë nuk pengon drejtësinë, ai nuk fsheh apo përdor informacione, me qëllim përkrashjen apo dëmtimin e një personi.

3. Punonjësi i Policisë zbaton detyrat me profesionalizëm dhe korrektësi, jashtë çdo ndikimi politik, përkatësie fetare, racore, gjinie apo përkatësie etnike.

4. Punonjësi i Policisë nuk merr vendime të njëanshme dhe të ndikuara politikisht në lidhje me emërimet, ecurinë në karrierë, si dhe në zgjidhjen e problemeve gjatë ushtrimit të funksioneve".

Siç vihet re, efektivet e Policisë së Shtetit i kanë shkelur të gjitha këto parime të veprimtarisë së tyre me veprimet e ndërmarra në tubimin e datës 20.06.2019.

Përdorimi i armëve nga ana e efektiveve të policisë të Drejtorisë Vendore të Policisë Shkodër për përhapjen e gazrave irritues në mënyrë joproporcionale ndaj qytetarëve është kryer në konsumim të plotë të elementeve të figurës së veprës penale të "shpërdorimit të detyrës" të parashikuar nga neni 248 i K.Penal:

"Kryerja ose moskryerja me dashje e veprimeve a e mosveprimeve në kundërshtim me ligjin, që përbën mospërmbushje të rregullt të detyrës, nga personi që ushtron funksione publike, kur i kanë sjellë atij ose personave të tjerë përfitime materiale ose jomateriale të padrejta a kanë dëmtuar interesat e ligjshëm të shtetit, të shtetasve dhe të personave të tjerë juridikë, nëse nuk përbën vepër tjetër penale, dënohet me burgim deri në shtatë vjet".

Veprimet e këtyre efektivëve të Policisë së Shtetit janë në kundërshtim të hapur me detyrën shtetërore që ata kryejnë, gjë që provohet dhe me pamje filmike të transmetuara në median audiovizive.

Këta punonjës të policisë së shtetit, megjithëse nuk janë identifikuar nga ana jone, janë menjëherë të verifikueshem nga ana e Prokurorisë, pasi janë identifikuar vizualisht nga pamjet filmike të transmetuara nga mediat audiovizive.

Elementët e veprës penale të shpërdorimit të detyrës provohen për faktin se veprimet e kundërligjshme të kryera nga ana e të kallezuarve, janë drejtuar ndaj qytetarëve në mënyrë joproporcionale dhe të shpërpjestuar duke cenuar shëndetin e tyre me anë të përdorimit të armëve në kundërshtim me legjislacionin në fuqi për Policinë e Shtetit dhe atë për tubimet.

Kjo vepër penale e kryer nga efektivët e Policisë së Shtetit duhet të hetohet në mënyrë të menjeherëshme nga ana e Prokurorisë e cila pasi të administrojë provat filmike dhe të identifikojë autorët e kryerjes së këtyre veprave, duhet të vendosi sa më parë masa shtrenguese personale duke i pezulluar ata nga çdo funksion publik deri në përfundim të hetimeve. Kjo kërkesë bëhet dhe për faktin që këto veprime mund të jenë të vazhdueshme ndaj qytetarëve të Republikës së Shqipërisë edhe në tubime të tjera paqësore që garantohen nga Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë.

Nuk ka patur asnjë komunikim zyrtar nga Policia e Shtetit gjatë zhvillimit të tubimit dhe asnjë kërkesë për mbështetje drejtuar personave përgjegjës për tubimin. Në kushtet, kur kjo kërkesë për mbështetje ka munguar dhe në situatën ku vetë drejtuesit e tubimit janë sulmuar pa asnjë shkak me gaz helmues nga ana e Policisë së Shtetit, është përgjegjësi e kësaj të fundit garantimi i mëtejshëm i mbarëvajtjes së tubimit. Në përputhje me detyrimet që ju vendos ligji, nuk ka patur asnjë kërkesë nga Policia e Shtetit për largimin nga tubimi të ndonjë grupi personash, me qëllim që të shmangët rreziku për zhvillimin normal të tubimit. Në mungesë të një kërkesë të tillë, drejtuesi i tubimit nuk mund të largojë pjesëmarrësit në tubim që vlerësohen nga Policia e Shtetit që po prishin rregullin në të, pa qenë më parë të informuar.

Në mënyrë të paligjshme dhe në shkelje të detyrimeve që burojnë nga neni 23 i ligjit nr. 8773/2001, Policia e Shtetit ka përdorur forcë ndaj protestuesve, duke urdhëruar helmimin masiv të tyre, apo përdorimin e autmojeteve ujëdhëse, pa asnjë shkak të ligjshëm dhe në kushtet kur. Në datën 20 qershor 2019, gjatë kohës së zhvillimit të tubimit, nuk kemi marrë asnjë kërkesë për të mbështetur Policinë në ruajtjen e rendit për ndërprerjen ose mbylljen e tubimit, apo për deklarimin e mbylljes së tubimit. Sipas ligjit, pa u përmbushur ky detyrim, Policia e Shtetit e ka të ndaluar përdorimin e forcës dhe, aq më pak, përdorimin e mjeteve të helmimit masiv të qytetarëve. Kjo tregon se Policia e Shtetit, duke urdhëruar përdorimin e forcës ndaj protestuesve paqësor, në shkelje të parimit të proporcionalitetit, ka kryer shkelje të rëndë të ligjit.

Sig' tregojnë edhe punjet filmike, pamonjësit e Policist të Shtetit kanë ndërmarrë me gar' edhe protestantët të cilët ishin në kushte të pamundura shëndetësore, apo persona që po u vinin sytë në ndihmë. Kjo metodë kriminale, është shkelje flagrante e ligjit, që vë në rrezik serioz jetën e qytetarëve dhe personave që ishin duke i ndihmuar ato.

Per sa menigjer, ne zbatim te dispozitave te Kodit Penal dhe te Kodit te Procedureve Penale, kerkojme hetimin dhe dënimin e personave përgjegjës,per kryerjen e veprës penale te parashikuar nga neni 248 i Kodit Penal.

